

co jsme tím
chtěli říct?

neotřelý pohled odrazem zrcadla vhodně
ilustruje detail výzdoby sportovní haly, který
by jinak dost možná snadno unikl naší
pozornosti

V průběhu 20. století se rychle měnila celá společnost a spolu s ní i pohled na celou řadu věcí. Jednou z nich je i umění. To už **nemusí** jen **povznášet** lidského ducha, ale **může mít i jiné úlohy**. **Může spoluutvářet** člověka promyšlenou koncepcí prostředí, ve kterém žije. Od nejmenších detailů až po ohromující sousoší **může** umění **zpříjemnit** chvíle strávené na různých místech, ale na druhou stranu **může** několik rušivých prvků **zničit** celkový dojem z prostoru. Celá řada umělců, řemeslníků a návrhářů se podílí na prostředí, ve kterém žijeme. Zkuste si uvědomit, *jak na vás působí* dekorativní zdobnost žilek na povrchu kamene, vývěska lákající k návštěvě obchodu, struktura průčelí s rozložením oken, celkový tvar domu nebo dlažba na ulici.

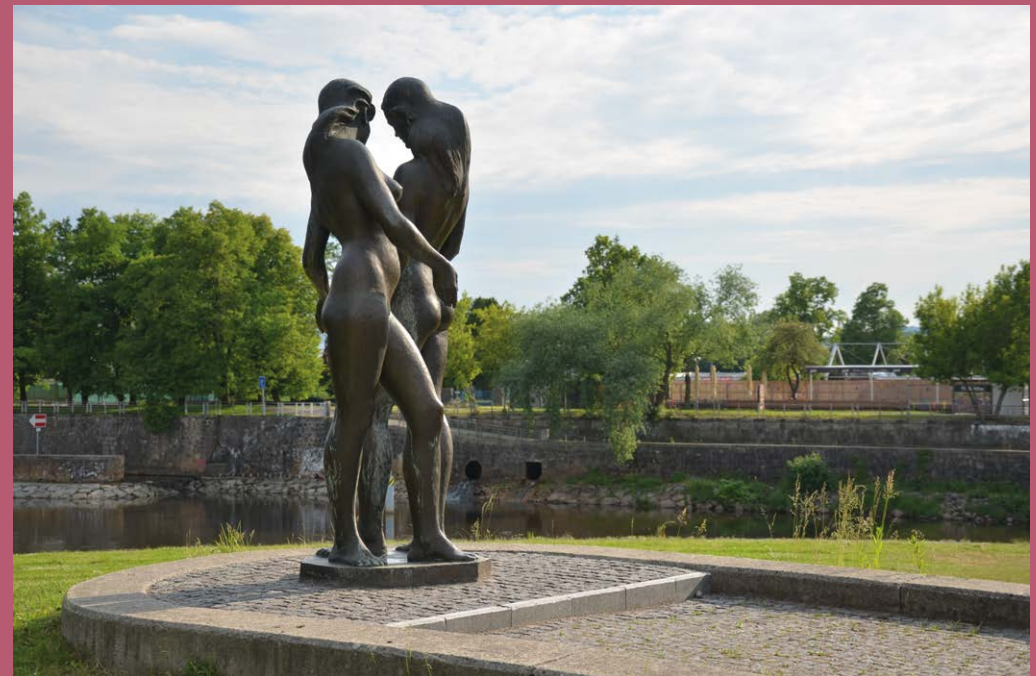
moderní budějce

ve 20. století se poprvé objevuje i abstraktní umění – umělec nezobrazuje konkrétní objekty a postavy přesně podle skutečnosti, ale zjednodušuje nebo používá zcela stylizované tvary a symboly – tím ponechává větší prostor pro naši fantazii

realistické umění – na první pohled je nám jasné, co umělec zobrazuje, protože se snaží co nejpřesněji napodobit skutečnost (realitu)

Ladislav Konopka, reliéf na Domu s pečovatelskou službou,
Voříškov Dvůr; foto Jakub Drozda, 2017

František Mrázek, Sousoší Soutok Vltavy s Malší; foto Jakub Drozda, 2021

moderní budějce

z umění se ve 20. století zcela neztrácí ani starší tradiční techniky – např. sgrafito (výzdoba omítky proškrabáváním)

Průmyslová škola; foto Jakub Drozda, 2023

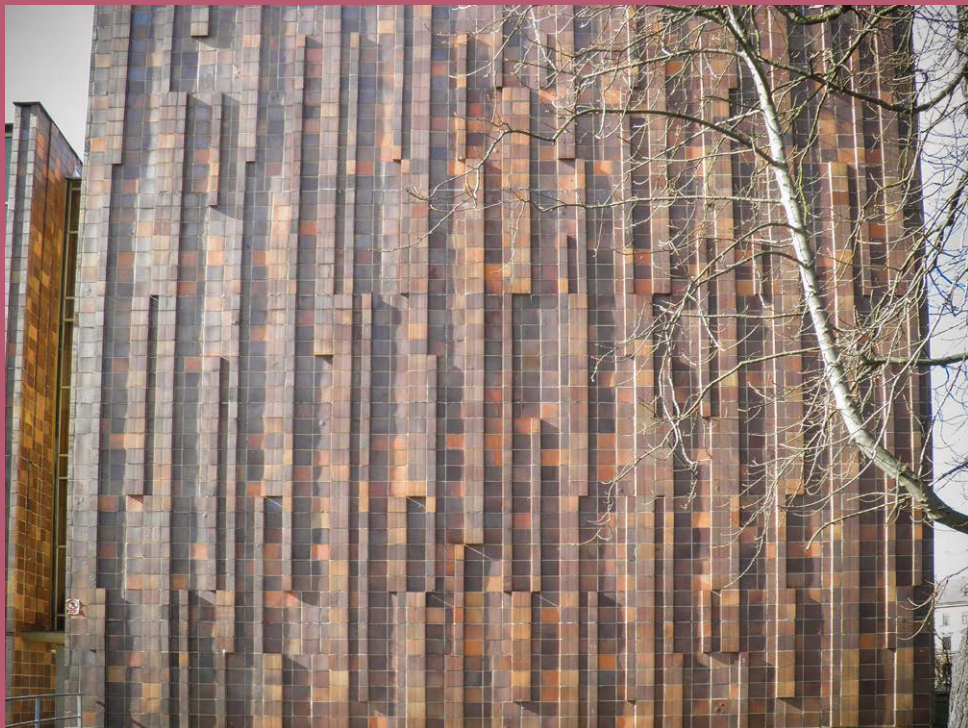
různé druhy kamene, používané pro obklady fasád nebo interiérů, mohou svou strukturou vytvářet pozoruhodný výtvarný efekt

Nové krematorium; foto Jakub Drozda, 2021

moderní budějce

téměř jako socha – ornament, který u klasické architektury známe jako „kudrlinky“ se převtělil do plastických rastrů na fasádách moderních budov. na budově JVK v podobě výtvarně zpracovaného keramického obkladu.

Jihočeská vědecká knihovna na Lidické třídě, dříve budova
Muzea dělnického revolučního hnutí; foto Jakub Drozda 2021

keramické dlažky oděly i budovu obchodního domu B+B, jejich struktura nahrazuje tradiční ornament známý ze starších budov a nažloutlá krémová barva nenásilně doplňuje červené rámy pásových oken

Obchodní dům Brouk a Babka; foto Michal Kurz 2024

pomníky – umělecká díla, která mají společenský a politický význam, protože veřejně připomínají vybrané osoby a události. v dobách velkých změn často dochází k jejich odstraňování nebo nahrazování.

Dnes již neexistující Švecův pomník na Senovážném náměstí; pohlednice z 30. let 20. století

architekt Pavel Janák ve 30. letech zvýraznil pravidelnou středověkou geometrii hlavního náměstí působivou kombinací keramických dlaždic a žulových desek. věnovali jste někdy hlubší pozornost detailnímu zpracování šatovských špalíků?

Dobová reklama na takzvaný „šatovský špalík“; zdroj tovární prospekt *První šatovská továrna na hliněné zboží akc. spol.* Praha: František Rebec, s.16